

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΑΚΡΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗ
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΥΠΑΡΞΗΣ ή / ΚΑΙ ΑΠΟΦΥΛΛΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΝΤΟΜΟ
Gonipterus scutellatus Gyllenhal (Coleoptera, Curculionidae).**

Το έντομο *Gonipterus scutellatus* Gyllenhal (Coleoptera, Curculionidae) (Ρυγχωτό Σκαθάρι του Ευκαλύπτου = ΡΣΕ) προέρχεται από την Αυστραλία και εξαπλώθηκε σχεδόν σε όλο τον κόσμο. Έχει προτίμηση για ορισμένα είδη ευκαλύπτων (*Eucalyptus globulus*, *E. viminalis*, *E. cinerea*, *E. ovata*, *E. obliqua*, *E. pulchella*, *E. camaldulensis*) ενώ τα υπόλοιπα είδη είναι ξενιστές δεύτερης επιλογής, όταν συνυπάρχουν με τα προτιμώμενα. Το έντομο ΡΣΕ τρώει τα φύλλα, ιδιαίτερα στο στάδιο της προνύμφης, προκαλώντας αποφύλλωση μερική ή ολική του Ευκαλύπτου, που πολλές φορές καταλήγει στην νέκρωση του δένδρου. Τα ωοφόρα θηλυκά ωοθετούν κατά προτίμηση στο δένδρο, από το οποίο ήδη έφαγαν τα φύλλα. Πετούν ισχυρά και μπορούν να μεταναστεύσουν σε αρκετά μεγάλες αποστάσεις ενώ σε μεγαλύτερες αποστάσεις (>20 km) μεταφέρονται από τον άνθρωπο.

Για το έντομο ΡΣΕ αυτό παρέχονται οι ακόλουθες οδηγίες για την υποβοήθηση των ελέγχων από το προσωπικό των κατά τόπους υπηρεσιών.

1. Επιβλαβής οργανισμός: Το έντομο *Gonipterus scutellatus* Gyllenhal (Coleoptera, Curculionidae), που προκαλεί αποφύλλωση ειδών Ευκαλύπτου.

2. Φυτά ξενιστές που προσβάλλει: Το έντομο *G. scutellatus* προσβάλλει κυρίως τα είδη:

Eucalyptus globulus,

E. viminalis,

E. cinerea,

E. ovata,

E. obliqua,

E. pulchella,

E. camaldulensis

αλλά και άλλα είδη Ευκαλύπτου ενώ έχει αναφερθεί και προσβολή σε γειτνιάζουσες καλλιέργειες εσπεριδοειδών.

3. Συμπτώματα: ΤΟ ΡΣΕ αποφυλλώνει τα δένδρα Ευκαλύπτου και ωοθετεί σε κλάδους στα ίδια δένδρα συνήθως αργά την άνοιξη ενώ τα πρώτα ενήλικα (**Εικ.1**)

εμφανίζονται νωρίς την άνοιξη εξερχόμενα συνήθως από τις θέσεις διαχείμανσης και τρέφονται με φύλλα πριν ωθετήσουν. Τα αυγά (περίπου 700-800) αποτίθενται σε μικρούς κλάδους. Η νύμφωση συμβαίνει στο έδαφος και διαρκεί 2-3 εβδομάδες συνήθως το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Φαίνεται να έχει 2-3 επικαλυπτόμενες γενεές το χρόνο αλλά μπορεί να παρατηρηθούν όλα τα στάδια ανάπτυξης σε διάφορες εποχές καθόλη την διάρκεια του έτους.

Οι προνύμφες πρώτου σταδίου μπορεί να τρέφονται εσωτερικά στο φύλλο του Ευκαλύπτου σχηματίζοντας ακανόνιστες στοές (**Εικ. 2**) ενώ αργότερα δαγκώνουν πλευρικά το φύλλο σχηματίζοντας ακανόνιστες εγκοιλώσεις (**Εικ. 3**) φθάνοντας μέχρι το μεσαίο νεύρο του φύλλου πριν αλλάξουν σε άλλο.

Η αποφύλλωση, που προκαλεί το έντομο μπορεί να είναι εξαιρετικά μεγάλη κατά κλάδους (**Εικ. 4**) ενώ συνήθως επεκτείνεται σε όλο το δένδρο. Με αυτόν τον τρόπο καταστέλλεται η αύξηση του ευκαλύπτου και το δένδρο καταλήγει να νεκρωθεί ή ακόμη να προσβληθεί από άλλα έντομα (ορύκτες και μυζητικά) πριν την νέκρωση, τα οποία δεν φθάνουν εύκολα στο επίπεδο παρασίτου αλλά παρασιτούν χρόνια το δένδρο.

Εικόνες

Εικόνα 1

Εικόνα 2

Εικόνα 3

Εικόνα 3

4. Τρόπος μετάδοσης:

- ΤΟ ΡΣΕ μπορεί να μεταδίδεται μόνο του εφόσον τα ενήλικα έχουν ισχυρή πτήση
- Συνήθως όμως μεταφέρεται από τον άνθρωπο σε χώματα, φυτευτικό υλικό και εισαγωγές φυτωρίων από περιοχές, που ήδη έχουν εγκαταστημένο το έντομο

5. Κατάλληλες χρονικές περίοδοι μακροσκοπικών ελέγχων

Κατάλληλες περίοδοι μακροσκοπικών ελέγχων για διαπίστωση ύπαρξης του ΡΣΕ και των τροφικών ιχθών στα φύλλα ευκαλύπτων είναι

- η αρχή της άνοιξης (Φεβ – Μαρ)
- τέλος καλοκαιριού και αρχές φθινοπώρου
- στα νεαρά φυτά σε όλη την διάρκεια του έτους
- σε συστάδες σε πόλεις και περιαστικό πράσινο οι έλεγχοι πρέπει να είναι πολύ συχνοί (εβδομαδιαίοι)

6. Γνωστοποίηση στη Φυτοϋγειονομική Υπηρεσία

Κάθε φυτωριούχος, υπεύθυνος πρασίνου των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης ή δασικός υπάλληλος πρέπει:

→ Να γνωστοποιεί στην αρμόδια Φυτοϋγειονομική Υπηρεσία της περιοχής του, οποιαδήποτε ασυνήθιστη εμφάνιση συμπτωμάτων ή παρουσία επιβλαβών οργανισμών ή κάθε ανωμαλία που παρουσιάζουν τα φυτά του προσκομίζοντας και νωπό υλικό (εάν είναι δυνατόν και έντομα του ΡΣΕ).

→ Τα σχετικά δείγματα νωπού υλικού, πρέπει να περιλαμβάνουν αν είναι δυνατόν στάδια του εντόμου ή ενήλικα έντομα να τοποθετούνται σε πλαστική διαφανή σακκούλα (μεγάλων διαστάσεων π.χ. 40 cm x 55 cm) με ικανό απορροφητικό χαρτί (χαρτί κουζίνας ή καλύτερα διηθητικό χαρτί μη χλωριωμένο). Επίσης πρέπει να περιέχουν τον κλάδο του ευκαλύπτου μαζί με τα προσβεβλημένα φύλλα.